

Opazke.

Vsi dopisi se posiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

***

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 pov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

„Edinost.“

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

***

Cena z vso priložo 2 for. za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«

Vabilo na naročbo.

Minolo je tretje četrtletje dvanajstega tečaja „Edinosti“. Vsojamo se tedaj slavno p. n. občinstvo najuljudnejše vabiti na novo naročbo, ter prosimo enem naše gg. naročnike, kojim sedaj naročnina izteče, da jo o pravem času ponovno, kajti brez točne podpore nam je nemogoče svojo težko nalogo izpolnjevati.

„Edinost“ stane:

Za vse leto	f. 6.—
„ s priložo	7.—
Za pol leta	3.—
„ s priložo	3.50
Za 1/4 leta	1.50
„ s priložo	1.75

One gg. naročnike pa, kateri so nam še na dolgu, prosimo, naj svoj dolg poravnajo, ker se jim sicer list ustavi.

Upravništvo „Edinosti“.

Občeslovensko politično društvo.

Vsa znamenja kažejo na političen preobrat, in solčni dnevi, ko so se vsaj kranjski Slovenci nekoliko gledi ob žarkih vladne milosti, bodo morda kmalo pri kraju. Morda se bližamo spet viharjem časom, in Slovenci se bodo zastajali ozirali po svojem zaščitniku, svetovalec in voditelju. Voditelj imamo Slovenci mnogo, pa voditelja nobenega. Mi mislimo voditelja očeta, ki bi skrbno gledal na vse pokrajine, ne samo na svojo, ki bi povsod pomagal z dobrim svetom in krepkimi ukrepi, ki bi vodil ves stroj narodnega dela na znotraj, in podprt od vsega naroda, srečno vplival na zunaj na razvoj nam ugodne politike. Slovenske pokrajine ob mejah morajo trpeti mnoge in velike krivice. Kje naj iščejo pomoči? Same se ganoti ne morejo; ako potožijo svoje težave kakemu ljubljanskemu listu, on to pač objavi, pa pomagati vendar ne more. Moža pa ni takega, da bi se moglo reči: „Le temu pišimo, ta že kaj ukrene!“ Res je, da smo za nekatere potrebe poskrbeli: za literaturo delujeta po svojih močeh „Matica“ in družba sv. Mohora, za šolstvo se je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda, za kmetijstvo se je tudi nekoliko storilo. Manjka pa še voditelj pri obrtnem in

trgovskem delu. Manjka posebno političnega vodstva, katerega bomo v opoziciji še bolj pogrešali, nego sedaj. Občepriznana voditelja nam nora nadomestiti Občeslovensko politično društvo, ki naj se v Ljubljani osnuje.

To društvo mora vso našo domovinsko skrb na svoje rame vzeti, vse križe in krivice, ki jih nosimo, vse težnje naše in terjatve; gledati mora na vse slovenske pokrajine, na mesta in vasi, da se slovenski življenjski okrepča, iz skrbeti, da se slabotnim udom pomaga. V tem smislu mora uže obstoječe narodne naprave podpirati, kjer pa še ni poskrbeno, mora samo pomagati.

Pri volitvah mora duševno in stvarno skrbeti, da se število naših poslancev pomnoži. V dvomljivih okrajih mora delati ne samo pred volitvami nekaj tednov, ampak celih šest let pred volitvijo, da s podukom, brošurami in časniki, narodnimi društvi in zavodi itd. nasprotni vpliv odbije, narodno zavest utrdi, narod iz tuje zavisnosti reši, in tako število narodnih volilcev pomnoži in k zmagi dovede. Ako je v to svrhu treba še tolikih žrtev, mora si jih priskrbeti. V krajih, kjer ni narodne inteligence, mora tako namestiti. Sploh vse, kar rodoljubi za potrebno spoznajo, pa zdaj le v časnikih razpravljajo, ne da bi se izvršilo, mora to društvo v predvarek vzeti, in ako se odobri, tudi izvršiti.

Z eno besedo, to društvo naj bo vidni izraz in izvršilni organ vsega našega narodnega čutenja, mišljenja in gibanja. Da pa more izpolnovati tako velikansko nalogo, treba mu je trdne podlage v vsem narodu, ogromnega števila društvenikov po vseh pokrajinah in izdatnih denarnih sredstev, katere si mora dobiti od družnikov.

Ne bojte se, da se rodoljubi naveličajo vedno rastočega domovinskega davka. Domoljubje, to kaže zgodovina, zmožno je velikanskih žrtev, in mi Slovenci smo v tako ozbiljnem položaju, da ne bo nič odveč, ako prav desetino svojih dohodkov položimo na altar domovine. Toda k temu se nihče silil ne bo; pristop naj bo vsakemu prost, in prav tako naj se doneski ravna po vsakega dohodkih ali pa po lastnej volji, in videli boste, da društvo ne bo brez pomočkov, ako se bo le videlo, da dobro in uspešno deluje.

Otresimo se vendar tiste malosrčnosti, ki nam je do zdaj ovirala vsak napredek. Ne govorimo vedno: „To je nemogoče; za to nemamo denarja; to gre počasi; pri nas so druge razmere itd.“; pri krepkej

volji in delavnosti se morajo pomagati vse ovire. Posloveniti Gorico in Maribor, Celje in Ptuj, zakaj bi bilo to nemogoče? Mi le ozbiljnih in težavnih naporov se vajeni nismo. Zakaj ne bi bilo mogoče za državni in deželni zbor zmagati v kranjskem velikem posestvu? Ali se sploh kaj dela v tej stvari? Če se nič ne dela, potem naj molči, kdor pravi, da je nemogoče.

Se ve da je nemogoča vsaka stvar, dokler se bojimo dela, vztrajnega dela in bolečih žrtev. Zakaj ne bi bilo mogoče, pridobiti si večine v goriskem deželni zboru? Kjer je slovensko prebivalstvo v večini, tam nema nobenega izgovora, da je volilni red krivičen itd. Rečimo, da bi bil volilni red tako krivičen, da bi volila Gorica deset poslancev; kaj za to? S trdim naporom se mora dobiti tudi Gorica in potem voli deset naših poslancev! Brez skrajnih žrtev pa ni nič; pa se reče: „Na Koroškem se ne dá nič storiti“. Dalo bi se uže, pa treba je jeklenih, neustrašenih mož kakih par tucatov tam na mestu izgojiti ali pa tja poslati; treba nekaj obrtnih podjetij (fažin in tovarn) med koroškimi Slovenci v roko dobiti, da dotični delavci ne bodo od nemške, ampak od slovenske gospode zavisni, i. t. d. Glejte, vse bi se dalo doseči, samo velikih žrtev, ogromne skrbi, vztrajnega dela, junaškega poguma je treba. Naše občeslovensko politično društvo mora na vse take reči misliti, ako hoče svoj smoter doseči in nam to biti, kar od političnega vodstva pričakujemo. Da bo pa svoje namene moglo izvesti, mora prijateljski občevariti z slovenskim kapitalom in njegovimi zastopniki. Na pomoč mu morate priti nadalje velika trgovska zadruga in velika obrtna zadruga, o katerima sem nedavno v „Edinosti“ govoril.

Ljubljana naša ljubljena! ti imaš v svojej sredi največ slovenske inteligence na enem mestu nakopičene. Tebi toraj pristojajo, v tej reči storiti prve korake! Rodoljubi ljubljanski! osnujte tako občeslovensko politično društvo; pa ne sebi v zabavo in nekaterim v čast in proslavljanje, ampak v ozbiljno, vztrajno, krepko, mogočno in iskreno narodno delo! Vrzimo onkrat na stran tisto kadilnico, s katero proslavljamo danes tega, jutri drugega, vsi skupaj pa smo še tako malo storili in še manj dosegli. Delajmo rajši Bogu in domovini v čast, osebe naj ostanejo na strani; pa delajmo krepko in možato, da se bo kaj poznalo!

roči in rekel celo, da se radi njene primožitve na Ipavsko vsi Ipavci, trdi Kranjci potaljanijo. — Na to je še par gorkih pljuskih dobil po lici! — Nu, on je pa vedel, da ljubezen tirja žrtve. Udano je trpel z oteklimi lici; Marjeta ga je vendar le rada imela! Taki izgredi so se pa pripetili le tedaj, če je ona izpraznola veliko steklenico na polici, katere je vsako jutro bila polna ljube „žgavke“, ako je imela Marjeta evenka.

Jurjev Jurč je tudi uže prijel za sablo, usta razstegol ter z enim očesom v strop, z drugim pa pod mizo pogledal. Hotel je namreč — kakor je on rekel — neko prav lepo „gšhte“ o svojej „glibte“ povedati. — A poznali so ga, da zmeraj eno trobi, kar še težko, da bi bilo res! kajti nekateri so celo trdili, da je to čul od nekega starega vojaka in ga posnemal, zato so mu pa zaprečili to znova praviti. — Kmalu na to so zapustili krčmo in na mizi prazne steklenice.

Pri drugej mizi so bili tudi vojniki, a ti so bili „Tajčarji“, kar so naprsne zvezde svedočile; Slovenci so bili zmeraj še kot namestniki „fajtarjev“. — Ti brkasti čudaki so si tudi pravili svoje „rajbergšhte“, katerih pa nečemo priobčiti, ker ne maramo vedno prevajati.

Pojmo k onemu omizju, tam je bolj mirno in kakor na skrivnem, vendar živo, veselo, polno dovtipov in poštenih burk! Slovenci so. Vsi mladi, čvrsti, okretni, vredni zanimanja. Vsak — celo naša lepa bralka ve, da so dijaki. — No, saj vemo, da ona se časi rada prička s kakim one vrste, in če ga ima morda v svojih dobrohotnih mrežah, spravi ga rada časi z vso njegovo učenostjo v žakelj in v zadrego. E, pa pustimo tako le male grešiče!

Trem damo precej tu prava krstna imena: Makovec Slava, Stašanski in Jerinačev. Ti trije so si bili skoraj podobni: lepe sredne rasti, vitki, potrebne in željene brke, katere so vedno med prsti imeli, pokrivalo so jim uže skoro neprozorno gladko kožo na prikupljivem obrazu. Oni so bili kakor zastopniki vsega omizja, vendar v potrebnem soglasju z drugimi. Srednji bi bil včas rad imenovan in je celo svoje ime zapisal večkrat Strašanski mesto Stašanski, kar pa ni hotel povedati zakaj. Mi ga tedaj pišemo, kakor nas volja! — Za zadnjega pa je rekla Režika Mravlakova, da je škoda, da nema lepšega imena, ker je on tako lep! Tako je trdilo celo več gospodičin, katerim tisti rogati, ko smrt strašni „č“ smrdi. Drugi še kake štirje po številu so bili nekaj manji

Politični pregled.

Notranje dežele.

V ministerskem svetu, ki je bil pod cesarjevim načelnštvom 28. septembra v Budimpešti, sklenol se je skupni proračun, kakor tudi, kdaj se skliče delegaciji i čuje se, da se to zgodi zadnji teden meseca oktobra.

Prestolni govor v ogerskem državnem zboru dne 29. septembra naglašja, da je še mnogo v vseh strokah storiti, vendar se mora napredek ravnati po finančnih močeh; tega se bo vlada pri vseh predlogah držala. Pri proračunu bo do zadnje meje varčna, pri tem pa državnih interesov ne bode zanemarjala; ona poda predloge za zvišanje dohodkov s primerno razdelitvijo bremen. Državni zbor bo z strogo varčnostjo postopal glede zboljšav in s previdnostjo in zatajevanjem pri pokrivanju neodlašajočih potrebščin. Prestolni govor naševa predloge različnih strok, mej temi finančno nagodbo s Hrvatsko in ponovitev brambenega zakona z Avstrijo, ki zgubi veljavo koncem leta 1889. — Z vsemi zunanjimi vladami smo neprestano v prijateljskih dobrih razmerah, in če tudi svetovne razmere niso take, da bi krepitev vojne naše moči iz oči puščali, vendar gojimo utrjeno upanje, da se mir še dalje ohrani, ker naša vlada bo z družimi vred, katerim se je doslej ohranitev miru posrečila, še za naprej za to skrbela.

Čehi se brez dvombe krepko porobu postavijo ministru Gautschu v prihodnjem zasedanju državnega zbora. To priča posebno to, da je dr. Rieger javno vprašal ministerskega načelnika grofa Taaffeja, ali hoče izvesti svoj, ali ministra Gautscha program. V prvem primerljaji ostanejo Čehi tam, kder so bili doslej, v drugem pa molče: ta molk pomenja prosto roko, ki vlado prav lahko prekucne.

V Lincu je 28. septembra deželni glavar odprl katoliški zbor v pričo deželnega namestnika in več državnih in deželnih poslancev; sešlo se je k njemu okoli 2000 gostov. Sprejela se je linškega škofa resolucija, da se ima papežu povnoti posvetna oblast, dalje resolucija, da se papežu čestita k jubileju, obe soglasno. Škof je nazdravil cesarju, kateri nazdrav je našel navdušen odmev, na to se je zapela cesarska pesem. Drugi govorniki so slavili papeža kakor kneza miru.

V ogerskeje gospodkeje zbornici je bil 29. septembra izvoljen Sen-

in različno imenovani, kakor Besednjak, posebno živ in zaljubljenih ljudi velik dražljivec. Cinkovič pa Cigojev sta mu rada vse pritrdila. A Slava jih je včas presneto obrisal, ko so se mu zakadili v svete reči, ljubezni se zadevajoče, zato ni Furlan nikdar maral z njimi preveč opravkov imeti.

Danes je tedaj, prične Slava, zadnji dan našega bivanja tu za letos, zato smo se zbrali, da se kakor k slovesu še o čem pogovorimo, svoje uže tolikrat odkrito srce še enkrat odkrijemo, razjasnujoč si vse tajne drug drugemu v tolažbo in veselje. Trčimo tedaj s željo na veselo svidenje, na vedno prijateljstvo in srečo! — Na to je odmeval evenk kozarcev po sobi od omizja. Uže so hoteli kako zdravico zapeti, a Cinkovič je pomignol, da ne, ker bi se morda „tajčarji“ rogali in kljubovali slovenskej zdravici.

Jernačev si malo popravi ovrtnik, pogleda dobrovoljno Makovca in reče:

Pa veruješ li mi, da ti ni tvoja izvoljena tako udana, kakor se ti to dozdeva? — Jaz sem nekaj opazil . . . ! — Strašanskega to veselo dirne, vendar pa porudi. A Slava z dolgim glasom dé:

Kaj pa ne bi ti opazil in povedal vsega, ha, — reci tedaj, ala! (Dalje)

PODLISTEK.

Spomini.

I.

Pri Orlu je bilo danes vse živo. — Nek vojak je namreč svojemu sosedu in sploh vsem pri mizi kvasil o kočevarjevem Matičetu, kateri se danes ni mogel njih družbe udeležiti, ker bil je zadržan. Začel je vojak glasno:

Glejte, glejte, Kočevarjev Matiče, ko je oni dan dobil tisti goldinar od doma in se s tem malo opil, šel je k svojej Marjeti ves vesel, in kaj mislite, kako ga je sprejela? — Ona nemara, da je on Kranjec, Slovenec; — sicer pa zna on nekaj taljansčine — in ta reva zgrabi jo za ramena, smeje se jej reče:

Poskušati hočeva, kdo je močnejši! — Nu ona, ki se je tudi malo poprej okrepčala in napila potrebnih moči; — Matiče ni zapazil, da tako grozno diši po žganju — zažene se vanj tako močno, da je Matiče na tla telebil in skoraj sablo zlomil pod ogromnim hrbtom. Vrh tega mu je tudi rekla: Pasjeglavec, junec, ščavo, garempret in še obilo drugih pridevkov! — On jo je tolažil, obečal jej, da jo po-

nyey za načelnika, Szlavy in baron Vay pa za njegova namestnika.

V Budimpeštu so 29. septembra z veliko slovesnostjo odgnoli spomenik Franu Deaku. Sam cesar se je udeležil te slovesnosti.

Črnogorski knez Nikita je povabil angleškega mornaričnega poveljnika, vojvodo Edinburškega na Cetinje. Vojvoda je vabilo sprejel ter 5. oktobra s kotorske Boke, kamor ta dan pride angleško brodovje, odpotuje z svojo soprogo na Cetinje.

V srbsko skupščino so volitve izvršene ter so se vršile v najlepšem redu brez vsacega pritiska, doslej je znano 120 volitev, vsi izvoljenci so pristali sedanje vlade, razen 5 do 6, ki ne spadajo k nobeni stranki; Garašaninov pristaš ni eden ni bil izvoljen. Ljudstvo je govorilo ter obsodilo madjarsko politiko, ki Srbiji ni prinesla ni sreče ni česti.

Bolgarsko prašanje je tako zmedeno, da noben človek ne more vedeti, kaj bo iz njega. V pariških političnih krogih, menijo da nazadnje vse velevlasti Bolgarijo prepuste samo sebi, ker ni upanja, da bi se velevlasti zedinile in skupno postopale, na svojo roko pa se nobena vlada ne bo upala postopati, ker s tem bi lahko vzbudila občno evropsko vojno. Rusija vsaj to zimo ne misli nič početi; čakala bo, da vidi, kako se stvari razvijajo. V nekaterih drugih krogih pa so te misli, da se knez ne bo mogel na prestolu držati, ker je za vladanje premalo sposoben in potrebuje preveč denarja. Ko mu denar poide i ga njegov stric ne bo mogel več podpirati, kakor doslej, potem bo k malu konec njegove vlade.

V Rimu imajo jako malo upanja, da bi posredovanje angleške kraljice mej Italijo in Abisinijo kak uspeh imelo. Tudi je abisinski kralj izrekel le željo, da bi z Italijo rad v priateljskih razmerah živel, o zadoščanju, katero Italija zahteva, pa nič ni omenil. Italijanska vlada je neki že določila generala Sanmazzano, poveljnika v Aleksandriji, ki bo vodil ekspedicijo proti Abisiniji.

Iz Madrida se poroča, da so se Porabci na karolinških otocih uprli, španskega guvernerja so umorili, izmej petdeset mož posadke sta se le dva s pobegom otola, kaj se je z družimi zgodilo, to ni znano.

Zanzibarski sultan je vse primorje, katero mu je bilo priznано lanskó leto, proti letnemu plačilu odstopil Angležem.

Iz Avfganistana dohajajo tako nasprotna poročila, da je gotovo le to, da je tam upor. Zdaj se iz Bombaja poroča, da so bili Ejub kanovi spremljalci ujeti, Ejub kan pa je pobegnil na turkmenško zemljo. Teško bo to resnično, ker to vest bi prej bili dobili iz Rusije nego Indije. Sploh pa so angleška poročila avfganskemu emirju veliko ugodniša, nego ruska, ka je umevno, ker emir je satrap Angležem, od katerih uživa zdatno denarno podporo.

DOPISI.

Iz Gropade, 25. septembra 1887. — Zelo so me karali zavoljo našega društva Edinosti naši nasprotniki in tudi so si mislili, da me vender vlove v svoje zanjke; ali to mi je društvo le še bolj priljubilo. — Veliko se je čitalo v dopisih iz Gropade, kako so vladali prejšnji naši župani; pa tudi sedanji je dobra zanjka lahonov, naj omenim to le: Dolgo časa nismo imeli župana; kadar je prišel kakšen razglas ali naznanilo, posebno od mestnega županstva, nam ga je naš poljski čuvaj precej razsobil na kakšen zid ali pribil na vrata kaknega hleva, da se je vender kdo nanj ozrl, da pozve, kakšna zapoved ali naznanilo nam je prišlo; marsikatera žena je vprašala svojega botra: Boter, kaj je pa tam gori pisano? on ker ni znal laški, odgovoril je: Botra, skoraj ne znam. To je slabo bilo, pa vender se je eden ali drug dobil, da je še nekaj razumel. Zdaj pa imamo novega župana in skoraj ne znamo, kje je doma, v Gropadi gotovo ne. Te dni so poslali nekaj naznanil in naš župan je dal zapoved po poljskem čuvaju, naj se snidemo pred njegovim poslopju, ker nam ima nekaj posebnega naznaniti; na to se snide prav malo sosedov, pa župana ni bilo doma, da bi povedal, kakaj smo poklicani. Zato jaz vprašam: Kaj misli župan, da smo prišli gledat njegovo poslopje? Kaj misli, da imamo toliko časa? če so naznanila samo za župana, ni treba sosedov sklicavati. Zdaj pa, kar pride naznanil, ne vidi se

nobeno več, vsa varno doma hrani, mislim, da si zdaj za zimo obleko naredi iz njih, in tako bo treba še kazni plačevati, ker ljudje ne bodo znali za pozive in ukaze. **Gropajec.**

Gradišče dne 26. septembra 1887. — (Slavnost „rudečega križa“ i slavnost „pro patrije“). — Dne 31. julija t. l. se je vršila rudečega križa slavnost, katere se je sijajno obnesla s čistim dohodkom nad 800 gld. Med mnogobrojnim ljudstvom si videl mnogo poštenih odličnjakov, kateri so si zanimivo prizadel za sijajen izid — mnogo odličnih gospa i gospodičin v spremstvu gospodov je prodajalo listke, katerih je bilo 20.000 i so bili vsi še prerano prodani; dalje so delile dobitke v najlepšem redu, kakor tudi šopke, kateri so mnogo donesli. —

Ravan je bila bengaličani razsvetljena z spuščanjem izvrstno izdelanih umetelnih ognjev, vojaška godba iz Kormina je izvrstno svirala, najprej na ravani, potem na plesišču, pevec iz Gradišča in iz Romansa so lepo prepevali; — tam si videl še pozno v noč mnogobrojno patrijotičnih gospodov razveseljevajočih se tako, da je bilo vse veselo i v najlepšem redu — le domača godba se je uprla in izostala — hotela ni svirati; ako bi bilo šlo za stvar čez mejo, mogoče bi bila svirala, ali pa da bi se bila godecem svota razdelila, ker po 4 gld. vsakemu ni bilo dovelj.

Dne 25. t. m. so kolesarili ciklisti v korist pro patrije, bilo je še precej radovednega ljudstva, prišel je poseben vlak od Kormina i pripeljal 462 oseb večinoma alla Fitz itd. z svojimi očeti odvetniki, kateri z njimi vred čez Judro gledajo.

Društvo je po kotih pometlo, da je nekaj gospodičin nabralo za deljenje šopkov, — a te večinoma niso za tak posel sposobne bile; ali morale so biti, ker boljših ni bilo —; pri vstopu ni bilo nič kaj v redu; kolesarjenje se je še dobro obneslo, tudi kav. Toži se je z svojima dvema konjema izkazal. Po dovršenju se je razkropilo ljudstvo na vse vetrove, ostali so se na plesišču razveseljevali pri domačej godbi, katere se pa ni nič kaj izvrstno obnesla; imamo tudi izvrstne gospode zendarme, katerih so se kukavice močno bale i poskrile, da se jim kaj hudega ne zgodi, — tiho so bile in si mislile, da Gradišče ni Gorica, v katerej preveč prostosti uživajo.

Iz Gorice, 27. septembra. — („Pro patria“, izbuditeljica narodnosti v Podgori.) Precej ko je „Pro patria“ stegnola svoje peruti v Podgoro ter si tam osnovala italijansko šolo, hitro se jej je v bran postavilo tamkajšno starešinstvo ter v nasprotje ustanovilo slovenski otročji vrt, ki šteje še toliko več otrok kakor pa italijanski. Poleg tega pridobila si je Podgora tudi trirazredno šolo, ki je bila radi veliko otrok zelo potrebna. Med tem časom so si Podgorski rodoljubi ustanovili tudi „Katoliško bralno politično društvo“, katero bode pravi jez proti navalom goriških lahonov. Pravila tega društva je že namestništvo potrdilo. Redni občni zbor tega društva bode prih. nedeljo popoldne, pri katerem se preberejo društvena pravila in se izvoli stalni odbor.

Društveni začasni odbor je v svojej seji od dne 26. t. m. sklenol slovesno praznovati imendan našega presvit. cesarja v nedeljo 9. oktobra, ko bode tu ob enem tudi slovesno odprtje društva. Te slovesnosti se udeleži in corpore tudi „Slov. bralno in podporno društvo iz Gorice“ in upati je, da se tudi druga bližnja društva in rodoljubi te slovesnosti udeležijo, ter počeste prave podgorske branitelje narodnega obstanka, in da pokažemo, da Podgora je bila in ostane poštena slovenska vas, ne pa kakor jo že tukajšnji judovski jud Piedimonte imenuje. Toraj rojaki, na svidenje dne 9. oktobra v Podgori. Obsirni program te slavnosti se v kratkem priobči. Na zdar!

Iz Gorice, dne 27. septembra 1887. — Gospod Coppag ni zadovoljen s tem, kar sta Edinost in Soča povedala o njegovem „Pro patriji“ poklonjenem daru in se svojim „poslanim“ v Edinosti in v Slovincu izzivlja, da se mora še pojasniti, kako je on ta dar doprinesel in kako se je on potem ponašal.

Znani laški list „Corriere“ je prinesel 3. dne t. m. Coppagu „zahvalo“, ker je daroval Pro patriji za 40 otrok vseh šolskih potrebščin: tablic, pisank, peres, svinčnikov, gumilastik itd. in ga je stavil Lahom v izgleđ, kako naj podpirajo Pro patrijo in laške šole na Slovenskem. Ta objava

je g. Coppaga hudo spekla, ker nadejal se je, da ostane njegovo dejanje za Pro patrijo proti Slovincem tajno, kakor ostane tajno vse, kar se počenja proti Slovincem. Coppag je potem mnogim sam izjavil, da je res poklonil Pro patriji ta dar, ker ni mislil, da bi moglo iz tega priti kaj slabega. Gosp. Coppag je hotel s tem dobrim darom tudi Lahe naše potegniti, da bi bil sam, edini trgovec te vrste, da bi bil poljubno kupčeval — zato si je ustanovljaj prodajalnice po družih delih mesta. A, kdor preširoko zeva . . . Zdaj, ko vidi, kako mu je izpodletelo, objavlja umišljene izgovore, da je nedolžen; a Slovenci nismo taki kalini, da nas bi vsak precej spravil nazaj na limanice. Koga g. Coppag prepriča, da je vodstvo Pro patrije šole prišlo k njemu šolskih potrebščin kupovat, če ga Lah res trpinčijo zaradi slovensčine, saj ima Pro patrija svojega gorečega prodajalca šolskih reči. Kdo more verjeti, da bi bil g. Coppag dal Pro patriji za 40 otrok vseh potrebnih reči zato po vrhu, ker je pri njem kupila za 15 svojih otrok šolskih potrebščin? Slovenska šola v Gorici že dve leti obstoji in otroci te šole gotovo vsi kupijo pri njem, pa jej je še le tisti dan poslal malenkosten dar, ko se mu je Corriere zahvalil za Pro patrijo — da bi bil s tem poravnal. — Hodil je tudi okoli uredništva Soče s prošnjo, denarom in pretenjem, da bi ne objavilo, da je Pro patriji kaj daroval. A ker vse to ni nič pomagalo, šel je k državnemu pravdnistvu prosit, da je Sočo zaradi te vesti zasegel.

Gospod Coppag izreka v svojej „poslanici“ željo, da bi slovensko občinstvo vzelo to zadevo v takem smislu, kakor je bila v resnici. Da, gosp. Coppag, naše slovensko ljudstvo je sploh tako vestno in pošteno, da mu tudi najhujši značajni nasprotnik ne more v tem oziru dosti očitati; torej ne bojte se, da bi vam delalo krivice, a toliko bistroumno je pa tudi, da ga ne boste več vi učili kaj je črno, kaj belo.

Iz Boke kotorske, 19. septembra 1887. — Poginol je morilec po imenu Milo Nobile, hajduk iz Marovića, kateri je pred 14 leti v istem kraju napadel orožniško patrolo koje vodjo, Paskvala Ančiča je smrtno in orožnika Jure Lisičerja pa hudo ranil, kopita pa odnesel v Črnogoro.

Naša vlada je razpisala izvenredno nagrado 100 cekinov tistemu, ki bi morilec ovadil ali pa ujel.

To je trajalo leto za letom, in misliti je bilo, da so orožniki po dolgih 14 letih na hudodelca pozabili ali ni bilo tako. Dne 16. septembra t. l. se je posrečilo poštovodji Gandiču in Iliću, zasačiti hajduka oboroženega na naši meji pri Maroviću. Ta je počel prvi nanju streljati a tudi naša junaka nista pozabila pušk ter sta odgovorila iz njih hajdukovemu pozdravu. Po 7. poku se zverne raz skale Nobile mrtev v globočino. Kroglja mu je čelo predrila.

To mu je 14 letna plača, kakor druge ni zaslužil. Tema neustrašljivima hravatoma pa čast in slava, da sta ukončala nevarnega roparja. Vrlo sta si zaslužila razpisano nagrado.

Želimo še več enakih znamenj hrabrosti in dobrega službovanja od naših vrlih orožnikov in tudi je upati, da vlada vrlih junakov ne pozabi. **Ptuje.**

Domače vesti.

Premeščenje. C. kr. notar g. Josip Kavčič premeščen je vsled lastne prošnje iz Komna v Gorico.

Mestni zbor je imel dne 29. sept. ob 8/7 zvečer javno sejo. Predsedoval je župan dr. Bazzoni, navzočih je bilo 29 svetovalcev. Vladinega zastopnika ni bilo. Župan je naznanil, da je odbornik g. dr. Geiringer odstopil. — Posebno važna je bila interpelacija odbornika Combi o stanju vodovoda. Župan je odgovoril, da se temu zelo ustavljajo občine v političnem okraju Postojnskem, še bolj pa južna železnica, koja trdi, da se škoduje izvorom Nabrežinske vode ako se rabi voda iz Reke v Trstu. V tem smislu ima južna železnica celó potrdilo državnega geološkega zavoda na Dunaju. Konečno izjavlja župan, da je ministerstvo pozvalo okrajno glavarstvo v Postojni, da izvoli posebno ogledovalno komisijo, v katerej bode zastopan tudi tržaški mestni odbor, ki ima to dolgo prašanje konečno rešiti. Ta komisija se je neki danes sestavila. —

V tajnej seji mestnega odbora dne 29. t. m. rešile so se te-le zadeve: Gospej

Mariji Migliorini, materi znanega Emila Migliorinija dovoli se enoglasno podpora 1300 for.; — oficijal g. Mihalj Suban je imenovan denarničarjem v mestn. zastavljalnici; — ravnatelj mestne založne g. Leopolda Janitti in knjigovodji g. Oskaru Menzel-u dovoli se remuneracija radi posebnih zaslug; — učiteljica III. razr. gea. Tereza Foà je imenovana uč. I. razr.; — volitev učiteljice I. r. za šolo Barriera vecchia ni določena.

Naredba za slučaj kolere. Mestna delegacija je imenovala g. dr. Lustiga vodjom bolnice za kolerozne, ako bi se ta bolezen zopet pojavila. Nadejamo se, da vsaj letos gospod doktor ne bode imel opravila.

Nova državna obrtna šola v Trstu. V seji mestne delegacije prečital se je spis ministerstva na namestništvo da isto hitro dogotovi dela za sprejem šolskega poslopja, da bi se šola mogla 1. oktobra že pričeti. Sklenolo se je odgovoriti, da zidanja ni mogoče dovršiti do te dobe, kajti mogoče je, da poslopje niti do 1. novembra še ne bode dovršeno.

Društvo „Austria“ slavi v dne 4. oktobra god presv. cesarja v novih svojih društvenih prostorih. Začetek veselice ob 8 uri zvečer.

Vojaško. V četrtek zvečer je prispel pešpolk fzm. baron Schönfeld št. 82 s posebnim vlakom iz Sibinja v Trst. Poveljnik mu je polkovnik Franjo Tschelbulz pl. Tsebulj. — Na kolodvoru so sprejeli novo posadko: zapovednik imlt. baron Kober, gm. Fraenzel, vsi ostali prosti častniki in mnogo radovednežev.

Spremembe v davkarstvu. „W. Allg. Z.“ javlja iz gotovega vira, da namerava finančno ministerstvo znižati število davkarskih uradov v Dalmaciji in isto povišati na Češkem, Goriškem in v Istri.

Predaval o ravnanju z vinom bo jutri kmetijski učitelj g. Volpi na Opčinah.

Ravnateljstvo južne železnice javlja, da od danes naprej otide brzovlak iz Trsta v Gorico, Kormin in Benetke ob 7 uri zjutraj namesto ob 7 uri 20 min.

Porotne sodbe. Hlapec Hermenegild Pirloni, koji je dne 21. junija hotel usmrtiti posestnika jezdarne g. Josipa Suša, toda ga samo ranil, bil je obsojen na 7-letno ječo ter se ima po prestanej kazni iztirati iz Avstrijskih pokrajin, ker je italijansk podanik.

Vinska razstava, spojena z cvetlično izložbo bode meseca maja 1888. v Trstu. Priredi jo kmetijsko društvo „Società Agraria Triestina“ v to svrhu, da povzdigne Trst do središča vinske kupčije.

Tržaške novosti.

Ne z g o d a. V ulici Margherita se je splašil nek konj ter dirjal po ulici Stadion. V istem hipu izstopi iz hiše št. 10 kuharica Marija Černuta iz Bolea in konj jo z veliko silo podere na tla. Potem jo je še parkrat z kopiti udaril in dirjal dalje. Uboga ženska je obležala težko poškodovana in pravo čudo da je konj ni ubil. Odnegli so jo takoj v bolnico. Konja pa sta koj zatem dva gospoda ustavila. Nesreče je kriv lastnik konja, g. Ferdinand Straulino, ker je pustil žival brez nadzorstva pred hišo.

U t o n e c. Včeraj ob 7 uri zjutraj so našli mornarji v novem pristanišču utonca. Zdravnik je spoznal, da je truplo samo jeden dan v vodi ležalo. Popoldne se je uže zvedelo, da je utonec čevljar Anton Vraković, stanujoč v hiši št. 31 ulice Rigutti. Vraković je šel v četrtek popoldne nekoliko vinjen iz svojega stanovanja ter se ne ve, ali se je ponesrečil ali pa je sam skočil u morje.

Premiranje konj. Pri ogledu konj v Tolminu dne 21. sept. t. l. so dobili darove ti-le: Za kobile s žrebci: Andrej Kobal iz Ponikve 35 gld., Janez Soydat iz Iderske 20 gld., Anton Vogrič iz Šembiškore 15 gld., Andrej Mašera iz Kobarida 10 gld., Jakob Hrast iz Tolmina 10 gld., Andrej Kurinčič iz Iderske srebrno svetinjo, Janez Lapanja iz Ponikve srebrno svetinjo.

Za mlade breje kobile: Matija Kranjc iz Svine 25 gld., Jože Uršič iz Mlinske 20 gld., Anton Voljarič iz Svine 15 gld., Franc Krivič iz Ponikve srebrno svetinjo, Anton Soydat iz Smasti srebrno svetinjo.

Za 1 in 2 letne koblice: Janez Lapanja iz Ponikve 15 gld., Tine Pregel iz Loma srebrno svetinjo, Franc Lapanja iz Ponikve srebrno svetinjo.

Pri ogledu konj v Gradiški 22. septembra t. l. so dobili darove ti-le: Za kobile s žrebci: Janez Tonello iz Tržiča 35 gl., Andrej Leonardo iz Ogleja 25 gl., Gustav Tuzet iz Ogleja 15 gld., Anton

Boskarol iz Ronki 15 gld., grof Cristalnik iz Skodoveka srebrno svetinjo, Peter Lesio iz Muskoli srebrno svetinjo.

Za mlade breje kobile: Jakob Boretč iz Fiumičela 25 gld., Anton Galo iz Marjana 20 gld., Boštjan Pako iz Cervinjana 15 gld., Jože Montenari iz Vileše 15 gld., Za 1 in 2 letne koblice: Jože Morsut iz Rude 15 gld., F. Kalice iz Fare 10 gld., D. Andrian iz Ogleja 10 gld., D. Gabas iz Romansa srebrno svetinjo, Janez Veleš iz Romansa srebrno svetinjo, Jakob Pelos iz Zagrada srebrno svetinjo, Jože Cimadori iz Trsta srebrno svetinjo.

Razstava v Trbovljah se je preteklo sredo zaključila. V torek bila je ob navzočnosti namestnika barona Kubečka živinska razstava. V sredo si je mej drugim razstavo ogledal tudi ces. svetnik in dež. odbornik g. Ivan Murnik iz Ljubljane.

Družba Sv. Mohorja ima letos 35.010 udov. To je najlepši dokaz kako se naš narod duševno razvija! Knjige, koje družba razpošila letos so te-le: 1. Življenje Marije Dev. in sv. Jožefa, VI. snopič; 2. Franc Pirc, oče umne sadjoreje in misionar v Ameriki, — spisal P. Florentin Hrovat; 3. Zgodovina sv. katol. Cerkve, od dr. Iv. Križaniča; 4. Osmerov blagov na svetu, ali dolga pridiga za k.atkočasno življenje, spisal A. Keržič; 5. Slovenske večernice, in 6. Koledar družbeni za l. 1888.

Za zaprtoga dr. D. Starčevića je njegov zagovornik že dve prošnji uložil, da bi ga spustili na prosto, dokler ni pravda gotova v zadnji instanci. V zadnji prošnji je branitelj dokazoval, da ni sedaj za preiskovalni zapor nobenega razloga več, ker Starčević dejanja ne more več ponavljati in ker se po končane obravnavi ne bode več s pričami pogovarjal. Gledé pridrževalnega zapora, da namreč Starčević ne ubeži, ponudila se je primerna varščina. Sodišče odklonilo je tudi zadnjo prošnjo, rekoč v nagibih, da se v tej zadevi ničesar premenilo ni.

Dr. Starčević zbolel. Iz Zagreba brzojavljajo, da je David Starčević v ječi nevarno zbolel. Ima bolezen na srcu, koja se je zdaj začela pogibeljno razvijati. — Njegov branitelj je prosil, da se bolnika prenese v bolnico.

Živila Hrvatska znana pesen, ki so jo tamburaši v Ljubljano zanesli, je na Hrvatskem sedaj prepevana. Gosp. Burgstaller, posestnik graščine Hruškovec, postregel je po končanejši svojimi delavcem z vinom. V svojej dobri volji začeli so delavci popevati in peli mej drugimi tudi pesen „Živila Hrvatska“. Vseled ovadbe bili so delavci obsojeni po 5 do 10 dni v zapor, dve deklini iz boljših hiš, ki ste poslušali in se smijali, vsaka na 5 dni, graščak Burgstaller sam pa na 14 dni. Vrh tega se je slednjemu zagrozilo, da ga bodo, ko bi se kaj tacega ponavljalo, uvrstili mej „sumne“, da potem od 8. ure zvečer do 4. ure jutraj ne bode smel iz svojega stanovanja, sicer ga bodo prijeli žandarmi in odveli v obilinski zapor. To strogo postopanje proti g. Burgstallerju izvira iz tega, ker je pospeševal izvolitev dr. Derendina in se s tem gotovim krogom zameril.

RAZNE VESTI.

Starost v rodovini Pecci. Sedanji sv. Oče Leon XIII. je rojen 2. marca 1810., je toraj star 77 let. Njegov oče doživel je 93 let, starejši brat papežev, Karol 86 let, drugi brat, Janez, 89 let; sedaj še živeči brat sv. Očeta, kardinal Josip Pecci, se je rodil 13. dec. 1807, je torej star 80 let.

Nathanson v javnosti. Spominjajo se naši čitatelji razprave o Zalewskiju, pri kojej je igrala veliko ulogo njega ljubica Ivanka Nathanson. — Ker se je dokazalo, da jo je Zalewski zapeljal ter jo skoraj pokopal z seboj v nesrečo, spoznali so jo porotniki nekrivo. Gospoda se je za nesrečno žensko zelo zanimala, nabiralo se je denarja zanjo in ponujale so se jej mastne službe. Toda ponosna Ivanka je vse odbila, čes, da ne mara kruha — iz milosti. Pristopila pa je sedaj k nekej pevskej zvezi na Dunaju ter misli v gostilnah javno nastopiti, igraje glasovir. Vsak večer dobo nič manj kot 15 gld. plače. To je uže nekaj!

Proneverjenje v cesarskej kovnici. Pred nekaterimi dnevi so prišli uradniki v cesarskej kovnici velikej tatvini na sled. Uže od leta 1880 sem so nekateri delalci kradli srebro in ga odnašali, kakor sami priznavajo, vsak dan blizo 3 kg. ter je raznim zasebnikom in srebrarjem prodajali. Ukradeno srebro ima vrednost

čez 100.000 gl. — Mnogo delalcev so zaprli in tudi nekatere zasebnike, ki so ukradeno srebro kupovali. Mej tem je v prvej vrsti neka rodbina Weininger, ki je tudi uže pod ključem.

70 letni Don Juan. V Odesi oženil se je 70 letni žid z 60 letno udovo. Živela sta nekaj časa v lepej slogi, ali nankrat je v zela noč gospoda soproga. Prežalostna soproga je kmalu pozvedela, da se je odpeljal mladeniški njen soprog v Akerman, v spremstvu neke 18 letne dekle, katero misli vzeti. — Starka je ubrala za njim, da se masčuje.

Povodenj v Egiptu. Iz Kaire je dospel brzojav, kateri poroča, da je dežela do 45 milj od Kaire pod vodo. V Aburasu je poprečno 4.500 oralov sladkorjevih biljin in 1000 oralov žita poplavljen. Pri Wagdanu je Nil prodril jez in napravil veliko škodo.

Tepot strojev. Navadna ura tepne ali trkne 17.160krat v 60 minutah ali v enej uri, to je 411.840krat na dan in 150.424.560krat na leto. Če z urami dobro ravnamo, idejo one dobro blizo 100 let, a za ta čas tepnejo 15.042.456.000krat. Neki drugi uram podobni stroj tepne 500krat v enej uri, 120.000krat na dan, 43.830.000krat na leto. Ta stroj ko bi šel 100 let, tepnol bi 4.483.000.000krat. Vsakdo nosi ta stroj ali mašino vedno seboj in, dokler živi, čuje njegov tepot: to je človeško srce.

Brzojav. Brzojavna mreža, potez po zraku, pod zemljo in pod morjem znaša nad 700.000 kilometrov. Brzojavnih postaj je nad 40.000, vseh poslanic nad 112 milijonov na leto, ali 360.000 na dan. Dolgost vseh potez znaša najmanj polu drug milijon kilometrov. Vse železne poteze imajo nad šest milijonov centov, kolcev je postavljenih 13 milijonov.

Glasouk didaktfon.

Ker smo razvideli koristi glasouka, popisanega v Sl. Narodu, želimo, da bi se stvar bolj razširila in spoznala, — zato podajamo tudi našim čitateljem pojme o tem novem glasbilu.

Na razpolago so nam dandanes raznoteri dobri navodi in knjige za poučevanje petja. Pri vsem tem pa je pouk v petji sila težavno delo in pri neugodnih razmerah celo neizpeljivo podjetje.

Dobrih pevskih zborov je pri nas malo, takih pevcev pa osobito na deželi, ki bi temeljito poznali glaske (note), je primeroma tako pičlo število, da je skoro ni smeti v poštev jemati. Večina naših pevcev, čeravno imajo glaske pred seboj, vender poje večidel po posluhu in spominu in to v sled brezbrojnega ponavljanja pesni in velikanskega truda pevovodje in pevcev samih. — So izjeme in tudi častne izjeme pri zborih in posameznikih, a najti priprostega pevca, ki bi z zavednostjo in samostojnostjo po glaskah pel, je vender zelo težavno. — Zakaj pa tako? — Zato, ker je glasbena teorija marsikateremu preuhoparna, v sled tega predolgočasna in pot do temeljitega poznanja glask predolga in težavna. Najtežje v tem pa je poznavanje glask visokosti.

Kdor se je v glaskah že toliko izuril, da se zaveda, kako visoko ali nizko (tanko ali debelo) veleva zapeti vsaka posamezna glaska (nota), temu lahko rečemo, da je vso težavo premagal. Vse drugo je lahko in človeku več ali manj prirojeno. Poznavanje glask po visokosti pa je res težavna reč ter potrebuje mnogo časa in vstrajnih vaj, predno se jo ima v popolnej oblasti.

Omenjene težave občutijo pa le taki perci, ki nimajo pojma o nobenem glasbenem instrumentu. Kdor zna pa na koji instrument po glaskah le količkaj svirati, ta se petja kmalu nauči. On svira pesen ali vajo, koja se ima učiti in tako more zajemati vsak glas instrumenta z svojim glasom, valed česar si on stvar prav hitro osvoji; tacega spominjajo potem glaske same na ta ali oni glas njemu poznanega instrumenta in tako mu je potem prav lahko točno zadeti vsako posamezno glasno (noto). — Nek znamenit glasbenik in pevovodja ni nikdar vzel pevca v svoj zbor, ako ni dotičnik znal rabiti jeden ali drugi instrument, kajti vedel je, da tak, ki instrumenta ne pozna, je navadno v glaskah površen in da je s takim pevcem večin trud in delo.

Vsak pevec torej, ki bi hotel z gotovostjo in temeljitostjo peti, moral bi znati glasbe tudi na kakov glasbeni instrument. — Lepa teorija, — kako pa s prakso? Se li izplača učiti vsakega pevca sviranja, kje pa je toliko časa, toliko potrpežljivosti, toliko denarja itd. Ponehajmo, stvar se morda izpelje.

Naš slavn skladatelj in kritik gospod Danilo Fajgel je pisal o novem glasbenem instrumentu didaktfonu. Da se stvar bolj udomači in razširi, namenil sem se tudi sam o svoji ideji par črtic narisati.

Didaktfon ima navadno klavijaturo harmonija, koja nosi na tipkah (tastah) vese notni sistem t. j. 5 vrst, 4 mejvrstja, pomožne vrste in mejvrstja pod in nad 5 vrstami. V sled tega je klavijatura z notami v tako tesnej zvezi, da mora vsakdo, rekel bi na prvi pogled vsako glasno na didaktfonu zaigrati. Učencu je treba vedeti le, da pišemo glaske na 5 vrst (črt) in 4 mejvrstja (postore mej 5 vrstami). Zdad mu pokažemo na didaktfonu 5 rudečih dolgih vrst, (črt, t. j. 5 rudečih tipk e, g, h, d, f z naupičnimi podaljški v podobni podolglatih ploščic), ki predstavljajo 5 glaskinih črt. Mej 5 rudečimi tipkami (vrstami) mu pokažemo 4 bele tipke, koje predstavljajo pa 4 mejvrstja na glaskah (t. j. 4 prostore mej 5 vrstami). — Na podlagi te malenkosti more sedaj vsakdo zasvirati vsako glasno, ki stoji zapisana na prostoru 5 vrst in 4 mejvrstij in sicer tako-le: Glaska (nota) na 1 vrsti se zasvira na 1 rudeči vrsti (tipki), glaska na 2 vrsti se zasvira na 2 rudeči vrsti (tipki), glaska na 3 vrsti se zasvira na 3 rudeči vrsti (tipki) glaska na 4 vrsti na 4 rudeči tipki in glaska na 5 vrsti na 5 rudeči tipki; — glaska v 1 mejvrstji se zasvira na 1 beli tipki, glaska v 2 mejvrstji se zasvira na 2 beli tipki, glaska v 3 mejvrstji na 3 beli tipki in glaska v 4 mejvrstji se zasvira na 4 beli tipki.

Kakor se svirajo glaske na 5 pravih vrstah in 4 mejvrstjih, ravno tako se svirajo glaske pod in nad 5 vrstami t. j. glaske na pomožnih vrstah in mejvrstjih. Da se pa na didaktfonu pomožne vrste (tipke) od 5 pravih vrst (rudečih tipk) bolj ločijo, — so pomožne vrste (tipke) pod in nad 5 pravimi vrstami (rudečimi in dolgimi) nekaj krajši, (le podaljški so krajši ne tipke) barve so pa modre. Na pr. c na 1. pomožni vrsti od spodaj je moder, a na 2. pomožni vrsti od spodaj je tudi moder, — a na 1. pomožni vrsti od zgoraj je moder, c na 2. pomožni vrsti od zgoraj tudi moder itd. Mejvrstja so povsod bela.

Na podlagi te jednostavne kombinacije glask in tipk je stvar tako lahko umljiva, da jo najpriprostejši v 10 minutah zapopade.

(Konec prih.)

Tržno poročilo.

Kava. Precej prodaje, zato se cene drže. Prodano: 1500 vreč Rio po f. 108—122.1400 Santon po f. 110—120 kv. Na skladišču ostalo 63.700 kv. razne vrste.

Sladkor. Iz drugih tržišč prihajajo dobra poročila; prodaje malo. Otdalo se je 6000 kv. zmlitega po f. 1775—2050. Na skladišču: 140.000 kv. zmlitega, 2000 kv. v hlebi, 400 kv. v kockah in 300 kv. surovega.

Bombaž. Žetev v Ameriki in Indiji se je jako slabo obnesla, v Levanti je skoraj čisto uničena. Cene se do zdaj vender še drže.

Žito. Vse mirno. — Na skladišču je: 1710 kv. pšenice, 2000 turške koruze, 1090 ovsa, n. 800 rži.

Lužna vočje. Danes se prodaja na dražbi 1670 zabojev limon iz Sicilije. Sultanine in lige gredo jako živahno. Prodano je: 300 zab. pomeranč Jaffa po f. 4—f. 5 25; 200 zab. istih puljež. po f. 3.50—8.30; 1400 zab. fig kalamata po f. 13—14 kv.; 50 zab. smyrna po f. 40—45 vs. kv.; 50 zab. korint po f. 23. kv.; 500 zab. rozin (Candia) po f. 13—14; 1200 zab. Elemé po f. 23; 1200 zab. sultanin po f. 22—43; 50 zab. mandiljev puljež, po f. 75—78; 25 zab. dalm. z certifikatom po f. 83.50 vs. kv.

Olje. Se vedno malo prodaje. Otdano je: 100 kv. jako finega, ital. namiznega v sodih po f. 60—68; 150 istega S. Mauro v sodih po f. 37 vs. kv.

Riž. Ako prav se ni žetev v Italiji nič kaj obnesla, se pri nas cene vender še drže. Prodano je: 300 kv. ital. razn. ga po f. 17.50—22 vs. kv.; 300 Birma po f. 11—15.50; 400 japonskega po f. 15.50—16.50. Razen tega je še na skladišču: 130 kv. moka, 140 kv. fižola, 770 kv. raznega olja, 30 kv. vina in 20.994 kv. raznih prielkov.

Seno in slama samo za domačo potrebo. **Les.** malo obratjan.

Borsno poročilo.

Slaba tendenca, koja tlači promet ima vzrok v tem, ker je denar jako drag. Železnični papirji in banke se dosti dobro drže. Devize in valute mlačne. Sploh je bilo zadnje dni malo kupčije k-r se je delalo na mesečnej likvidaciji.

Poslano. *)

Ivan Goljevšček tukajšnji štacunar me je obrekel, da sem prodajal 26. septembra v svojej mesnici meso krave, ki je erknila gosp. vitezu Petru Scaramang. Da je to nesramna laž in hudobno obrekovanje, dokaže izid kazenske obravnave.

V Sežani dne 28. septembra 1887.

Franjo Bizjak.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veleva.

Javna zahvala.

Vsem prijateljem in znancem č. gg. duhovnikom in g. pevcem, kateri so se dne 28. t. m. udeležili pogreba naše pre-rano umrle matere Ane in s tem žalost ostalih žalujočih mnogo pomanjšali, izrekamo tem potem najiskrenejšo zahvalo.

V Bazovici 28. sept. 1887.

Ivana, Justina, Tončka, Anton in Emilij Pakiz, otroci.

Poslano.

Gosp. Franju Iv. Kwizda, c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorni dobavitelj in okrajni lekarničar v Korneuburgu.

Vaše Blagorodje!

Na cenj. Vaše prašanje, kako sem zadovoljen z Vašim restitucionalnim fluidom, Vam morem odgovoriti, da polnjuje moje pričakovanje v vsakej meri. Jako dobro upliva na konjske kite, posebno ako so bili konji zelo utrujeni.

Tudi proti reumatizmu sem ga rabil z najboljšim uspehom.

L v o v, 24. julija 1884.

(8—)

Spoštovanjem

Adam Baron Heydel.

Kje se dobi, razvidi se iz oglasa: Kwizdaja c. kr. priv. „Restitucionalni fluid“ v današnji številki na 4. strani.

Dva živinska somnja

vsako leto 1. maja in 18. oktobra sta z odlokom visoke c. k. deželne vlade v Ljubljani z dne 26. prosenca 1887. št. 11565 na Bohinjski Bistrici na Gorenjskem dovoljena. (1—3)

Slavno občinstvo se na prvi somenj 18. okt. t. l. vabi k obilni udeležbi.

Županstvo na Boh. Bistrici.

Za dijake.

V odličnej slovenskej rodbini otdajo se dva lepi sobi s hrano vred po jako nizkej ceni. Via S. Lazzaro št. 8, III. ndstr. (2—2)

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli ja v Ljubljani

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo t. t. d. (glij navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1.36 po poštmem povzetju. Poštino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr eno, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 40—

V Trstu: Biasoletto, Ponte Rosso; Ed. pl. Leutembueg, Giardin Publico; G. ul. Leutemburg, Piazza S. Giovanni; Foraboschi, lekarna „al Cammello“, Corso; Picciola, Piazza Barriera Vecchia; Pozzetto, Palazzo del Lloyd; Praxmarer, Palazzo Municipale; Prendini, Palazzo Modello; Ravasini, Piazza della Stazione; Rovis, Piazza della Legna; Saravali, za magistratom; Serravallo, Piazza Cavana; Suttina, lekarna „Liprandi“, Piazza della Dignana; Udovichi, Via Farneto; Xicovich, Via S. Niccolò; Zanetti, Via Nuova.

Jakob Klemenc,

trgovec

6—2

Via Sant' Antonio

ima v svojej zalogi volnenega blaga za žensko in moško obleko. Vedno se nahaja v velikej množini izborne kotonine, baržuna, trikotov, platna in flanele v raznih barvah. Dobivajo se bela zagrinjala vsake vrste in velikosti. Postreči more z najlepšimi namiznimi prtji, volnenimi robei, pledi in drugimi ženskimi ogrinjali. — V obilnej meri dobé se za gospé vsaktere preproge in lišpa za plese in ženitve. Moja prodajalnica je vedno preskrbena z najmodernejšim blagom in priprogrami za gospe itd. — Blago je vedno novo in ne staro zaležano. Vsako naročilo na deželi (po obrazcih ali muštrih) se izvrši hitro in točno, ter lahko nekatere vrsti blaga brez daca na deželo pošlje. Svilnato blago ima vedno najnovejšega izdelka; svilnate trakove vsake velikosti za plese, ali za nagrobne vence, kakor zlate in srebrnefranze dobivajo se na izbor. Za domača društva je preskrbel trobojne svilnate trakove razne velikosti. Za obilno naročbo priporoča se vsem p. n. domačinom, da ga pogostoma z naročili počeste.

Zajamčeno popolnoma neškodljivo sredstvo,
koje odpravi v 1/2 ure gotovo

Trakovico

2-10

z glavo vred, pošilja se franco proti f. 6.75,
ali treba je, da se naznani starost bolnika.
Edino pristno pri „St. Georgs-Apotheke“,
Wien V, Wimmergasse 33.

**Kisla voda, kopelišč
RADENCE**

Valec o blaga og-
rejenost, ki
nastane in li-
thionu je
vanska kislina
k t. specifični pri-
pravi in kumij
v železi, in hru-
stavi, žilni, bramborci,
brahru, žilni, žele-
znih boleznih in pri katarih
v obliki. Najsigurnejše varstvo
proti koliki in mrazu. Kopelji,
stanovanja, restavracija ceno.

Zaloge: P. Ploutz v Ljubljani, P. Selišnik v Gornji Radenci,
v Trzinu, A. Mazzei v Gorici v Celju in Mariboru.

**Natezalci za
hlače.**

Komad po f. 1.20, 1.40, Komad kr. 55, kr. 80, 95, Komad kr. 35, kr. 60, 65.

„Obleka dela človeka“

vele star pregovor. Obleka, koja so bile
zmožene ali pa pškodovane vsled za-
motanja ali tlačjenja, ali ako so se stle
itd., pridobijo zopet svojo prejšnjo obliko
po patentiranem konzervatorju za moške in
ženske obleke. Ktor hoče na lipo obli-
ko paziti ter jo dobro shraniti, naj si kuni
najnovejši konzervator za moške in ženske
obleke, koji je patentiran v vseh državah
in služi ob enem kot priprava za obešanje
in natezanje obleke in kot priprava za stis-
kanje brisačk in pisem ter je tudi naj-
praktičnej in najcenejše darilo, katero
more krasiti vsako moško ali žensko
gorderobo. — Dobiva se v vseh skladiščih
oblek in v glavnem tovarniškem skladi-
šču **M. D. Cvetkovics**,
Wien I, Kohlmarkt 18. in **Franz
Roeder**, Wien, I Obergasse 2. —
V Pragi: **Goldschmidt &
Söhne**, „Zur Stadt Paris“. — V
Budapešti: **Ohn & Simon**. — V
Zagrebu: **Viljem Lipko-
vics**. 10-6

Konzervator oblek za gospé
Edini svoje vrste.

Proti skrčenju, neenakem raztezanju
in stačenju oblek in proti odtrganju
vezi.

Zahtevna
in oslabljena
možka moč

Nezmožnost

Gotova pomoč! Z c. kr. priv. kopeljo iz
karbona, za genitalije ozdravi vsakor po-
polnoma brez s la bih nastopkov go-
tovo in za stalno, večkrat uže v 2 dneh.
Celó navidezno neozdravljiva nezmožnost
pri moških vsake starosti. Zdravljenje se
vrši prijetno ter ne da bi se sploh od zunaj
kaj opazilo.
Spričevala znamen. prof. in med. listov,
jako toplo priporočbe zdravnikov in na ti-
so če zahval popol. ozdravljenih priporočajo
trpečno uporabo karbolne kopelji, katera
jamči stalen uspeh.
Popolna z opisom porabe in zdravni-
škim priporočalom f. 8 — samo po poštne-
m povzetju; ni potreba denar naprej pošiljati.
Pošiljatev in omota tajna, da se ne more
spoznati niti vsebina, niti od kod prihaja.
Dobiva se pri Dr. C., Wien, Neubau, poste
restanta. —3

KLINIKA za spolne in želod-
čeve bolezni, nastope
okuženja i oslabenja
možke slabosti, potučenja, žgeče vodo,
močenje postelje, puščanje krvi, zabi je
v de, in za vse bolezni mehurja, droba
in živcev. Tudi pisмено po najnovejšem
znanstvenem postopanju z neškodljivimi
sredstvi. 30-61-104

C. Streetzel,
specijalni zdravnik Lindan am Bodensee

**Marijacejske
želodečne kapljice.**

izvrstno delujoče zdravilo
pri vseh boleznih na želodec
Neprecenljive do-
brote je posebno vpliv nji-
hov pri notčnosti, slabo-
sti želodeca, ako z grla
smrdi, napenjanju, kislem
pehanju, keliki, želodeč-
nem kataru, gorečice
(rzaveji) pri preobilnej pro-
dukciji sline, rumenici blu-
vanju in gnjusu, glavobolu,
(ako boli iz želodeca) krč v želodec, zabasanju,
preobilnosti jedi in pijae v želodec, proti glistam,
boleznim na vranici in jetrih in tudi proti žlati
žili ali himorojdam. Cena steklenice je z naka-
zom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekar-
ničar „k angelju varhu“ 53-39

**Dr. Brady Kremster,
Morava**
V Trstu jih pa dobite pri le-
karničarju I. Seravallu blizu starega sv. Antona

Proti hemoroidam!
Kdor hoče čuvati svoje zdravje, naj rabi
**prave
MENIŠKE KROGLJICE
(Pillule dei Frati.)**
kri čisteče ni proti hemoroidam,
koje izdeluje P. Fonda
farmacija v Piranu.

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi
na hemoroidah, zabasanju, brezde-
nosti, glavobolju, ter sploh veliko sedi,
one čistijo kri in dober uspeh potr-
jujejo zasebna in zdravniška spriče-
vala, koja so priložena z podnikom za
porabo vsake škatlice v slovanskem,
nemščem in italijanskem jeziku.
Prodajajo se po 20 nvd škatljice v
vseh lekarnah Trst, Reke, kakor
tudi Istre, Dalmacije, Goriške in
Trenta. 29-52

Kwizda-ja
c. k. izklj. priv.

restitucionalni fluid
(voda za pranje) za konje.

Fran Iv. Kwizda-ja v Kornenburgu,
c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorski do-
bavitelj za žvinozdravniške preparate —
in okrajni lekarničar.

Dolgoletna skušnja uči, da
je to jako dobro sredstvo za
okrepčanje konj po velikem
trudu, kakor tudi jako po-
maga pri vanjskih boleznih,
kostobolu, reumatizmu, iz-
pahnenju trdih mišicah in
kitah itd. 1 steklenica f. 1.40.

Pristen se dobi:
v Trstu v lekarnah gg.: C. Za-
netti, P. Prendini, G. B. Forabos-
chi, Ed. pl. Leitenbauer, Josip pl.
Leitenbauer, A. Praxmarer, M. Ra-
vasini, I. Serravallo. — Na ve-
liki in eksport pri C. Zanetti,
P. Prendini, zatim v drogerijah:
H. Hirscha, I. Heimlicher, I. Kir-
chner, F. Mell, brati Zernitz, nade-
lja na malo i veliko v lekarnah
in drogerijah v Poetoini, Sežani,
na Reki, Polji, Rovinju, Dubrovniku,
Spljetu in Zadru.

Glavno sklad šče:
Kreisapothek Kornenburg.

Razum tega se dobi tudi v vseh
mestih in trgih, ter se objav-
ljajo skladišča po inseratih.

POZOR! Kadar se kupuje ta preparat,
naj zahteva slavno p. n. obinstvo vedno „Kwizda-ja
restitucionalni fluid“ i naj se pazi, da je steklenica
zapečatena z rdečim papirjem i z mojim podpisom
in gori natisnjeno znamko. (C) 10-3

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. nakladi,
ravno izšla medic. svetovalca

Dr. MÜLLER-JA

najnovejšo delo o slabosti, oslabelih živcih, o na-
stopkih mladostnih pregreškov itd.
Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM
Braunschweig. 52-33

Samo
f. 1. 80

Mrziota Mokrota!
ne škodi!

Nepredorljive, gorke, trpežne in jako po ceni
so moja vez-ne volnene jopice in jako pri-
stojna suknena in surovo volnena — 1

„Meščanske“ - Jopice

za jesen in zimo, z gospote, gospe, dečki
in deklica vse po istej ceni f. 1.80, prve vrsti,
vez-ne. Ta sloveč „meščanske“ jopice so
najbolj potrebna obleka za vsakega, ter jih
imam v sivaj, rojavaj, progastaj, drav, bor-
d-aux, v šnjevej in črnej barvi. — Kdor si
kupi tako jopco, je najbolj zavarovan proti
mrazu ker se iste prilježe telesu, drže vedno
enako toploto in so neprecenljive vrednosti.
Razum t. vrste imam še v zalogi dve finejši:

Iz fine c-čir-volne
gosto vez-ne in
tople
f. 3. 25

Iz suknja in surove
topele za zimo
f. 5. 10

Za mero zadostuje, da se pove širokost čez
prsa. Pošilja edino po poštne povzetju:

J. Fekete, Kleider - Versendung,
Wien, Hundstürmerstrasse N. 18/34

Ceno, solidno!! Jako nizke cene!!!
(3-10) Ceneje kakor povsod je na prodaj 1000če.

**odrezkov sukna
v skladišče
za sukno in volneno blago**
in
**EKSPORTNEJ TVRDKI
Gustav Kraus,
Jägerdorf,
Österreichisch. - Schlesien**

Na mnogostransko zahtevanje p. n. naročnikov pošiljamo tudi kakor
volnene posebnosti tukajšne pletene proizvode kakor: nogovice, če-
rape, jopice, itd., vse jako fino in dobro izdelano in po ceni.
Ceniki franco in zastonj. — Pošilja se proti povzetju ali pa za gotov denar.

Ozdravljenje plučnih bolezni
Tuberkuloze, (sušice, jetiko), nahuhe, zaprte sape), kroničnega bronhijalnega katara itd
po plinovi

EXHALACIJI
(po rektalnej injekciji).

Najneverjetnej, skoraj n-dosegljivi ideal zdravnikov je z ovim postopanjem po-
polnoma dosežen! Ob osupljivih, nepogrešljivih vseh govore najjasnejše sledeča
pisma slavnih profesorjev, koja navedemo v kratkem, toda kolikor mogoče z lastnimi
besedami, in koja so bila tudi potrjena po zdravniških listih tu- in inozemstva:

Prof. dr. Bergson. Po tridnevnej plinovej exhalaciji po r ktalnej injekciji, izdatno
poje manje kašlja in izvrčka, potem popolno prenehanje, — mizlica, pot in hričavost
je posve izginala. — Truplo se redi vsaki teden za 1/2 — 1 K. Ravno tako brzo o-
zdravljenje tudi pri starej, celo pri miliarnej tuberkulozi. — Bolnik se ozdravi ter more
tudi najtežji posel zopet opravljati. —

Prof. Dr. Cornil. Pri nahuhi se more pol ura po plinovej exhalaciji lagija sonsti.
— Ako se exhalacija dalj rabi, se nahuha ne povrne več. Zoper šušice in nahuhi je
plinova exhalacija i kušno, izvrstno sredstvo.

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: „Čelo pri sfonitnem grlu, poškodovanemu po tuber-
kulozi, so se v 2-3 tednih zacelile oteklene dasiravno je bila uže polovica pljuč ra-
z-jan h.“

Dr. M. Langhlin volja bolnice v Filadelfiji je uporabil plinovo exhalacijo pri 30.
bolnikih, koji so bili uže v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdraveli.
Vsaki dan pa se mnoge zdravniške poročila o srečnim ozdravljenju, ter je razum
navadenih spričval še mnogo družih od slavnih profesorjev. Tudi v c. k. jav el bol-
nici na Dunaju se uporabljuje stroj za plinovo exhalacijo. — Imamo mnove spričeval
ozdravelih. C. kr. izdaj. priv. stroj za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se dobi v
vseini pripravami za pripravljene plava in z popisom za uporabo za zdravnike, ter ga
more rabiti tudi vsak bolnik sam pri

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII., Mariahilferstasse N. 80/A
ter stane gl. 8.30 z omotom proti gotovem novcu ali provzetju. — Ozdravljenje ni niti
težavno, niti ovira vsakdanji posel. —25

BRNSKO
sukno in volneni izdelki

Kdor se hoče oblačiti pošegi i cenó, naj
piše po uzorce na Tuch-Fabriks-Lager
Friedrich Brunner & Brunn.
Op. Jako bogati uzorci za gg. krojače
nefrankirani; kar se komu ne-
dopade, se zamenja. 8-18

**Želodečne bolezni ozdravi brzo in
posvema**
JERUZALEMSKI BALZAM
edini in nedosegljivi želodečni pijači.
Da si človek izvoli pravi lek proti želodečnim boleznim, pač ni tako lahko, no-
sebeno dandanes, ko v trgovini prodajajo
vsakovrsten enak leke.
Večina raznih kapljic, izlečkov itd., ka-
tere se občinstvo kakor pravi čudeži pripo-
roča, niso nič drugega, nego škodljiva zmes.
Edini **Jeruzalemski bal-
zam** si je zagotovil valed svoje priproste
nastave, odločno oživljajoče in želodečne živce
hitro krepčalne moči pravico prednosti nad
vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdrav-
stvi, kar dokazuje tudi se vsakim dne-
vom več prasanje po niemu. Ta balzam
bogata na delajočih snovih kineško robar-
bata, katera korenika je poznana zaradi nje-
nega ugodnega vpliva na prebavljenje ni-
čiženje, je zanesljivo sredstvo proti težavam
v želodecu odvisnim od slabega prebavljanja;
zato pa ga vsi strokovnjaki in zvešenci
priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju,
amrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju,
proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenci in
vsaki bolezni v črevesju.
Steklenica z navodom vred stane 30
novcev. 1-15

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni Marku
Ravazini i G. B. Rovit, na Reki v lekarni al
Redentore, in Gmeiner, v Korminu v le-
karni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni F.
Palisca. 30-29

**ter je podvorba popolnoma so-
lidna in redna in dobra vrst
zajamčena.**
Kar se komu ne dopade, se more
brez prigovora povratiti.
Uzorci zastonj in franko!
Prosim, da samo
enkrat poskusite !!!

Ozdravljenje plučnih bolezni
Tuberkuloze, (sušice, jetiko), nahuhe, zaprte sape), kroničnega bronhijalnega katara itd
po plinovi

EXHALACIJI
(po rektalnej injekciji).

Najneverjetnej, skoraj n-dosegljivi ideal zdravnikov je z ovim postopanjem po-
polnoma dosežen! Ob osupljivih, nepogrešljivih vseh govore najjasnejše sledeča
pisma slavnih profesorjev, koja navedemo v kratkem, toda kolikor mogoče z lastnimi
besedami, in koja so bila tudi potrjena po zdravniških listih tu- in inozemstva:

Prof. dr. Bergson. Po tridnevnej plinovej exhalaciji po r ktalnej injekciji, izdatno
poje manje kašlja in izvrčka, potem popolno prenehanje, — mizlica, pot in hričavost
je posve izginala. — Truplo se redi vsaki teden za 1/2 — 1 K. Ravno tako brzo o-
zdravljenje tudi pri starej, celo pri miliarnej tuberkulozi. — Bolnik se ozdravi ter more
tudi najtežji posel zopet opravljati. —

Prof. Dr. Cornil. Pri nahuhi se more pol ura po plinovej exhalaciji lagija sonsti.
— Ako se exhalacija dalj rabi, se nahuha ne povrne več. Zoper šušice in nahuhi je
plinova exhalacija i kušno, izvrstno sredstvo.

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: „Čelo pri sfonitnem grlu, poškodovanemu po tuber-
kulozi, so se v 2-3 tednih zacelile oteklene dasiravno je bila uže polovica pljuč ra-
z-jan h.“

Dr. M. Langhlin volja bolnice v Filadelfiji je uporabil plinovo exhalacijo pri 30.
bolnikih, koji so bili uže v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdraveli.
Vsaki dan pa se mnoge zdravniške poročila o srečnim ozdravljenju, ter je razum
navadenih spričval še mnogo družih od slavnih profesorjev. Tudi v c. k. jav el bol-
nici na Dunaju se uporabljuje stroj za plinovo exhalacijo. — Imamo mnove spričeval
ozdravelih. C. kr. izdaj. priv. stroj za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se dobi v
vseini pripravami za pripravljene plava in z popisom za uporabo za zdravnike, ter ga
more rabiti tudi vsak bolnik sam pri

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII., Mariahilferstasse N. 80/A
ter stane gl. 8.30 z omotom proti gotovem novcu ali provzetju. — Ozdravljenje ni niti
težavno, niti ovira vsakdanji posel. —25